

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2023/1032**2023 m. gegužės 25 d.****kuriuo nustatomos priemonės, kad į Sąjungos teritoriją nepatektų ir joje neišplistų pomidorų vaisiaus rudųjų raukšlių virusas (ToBRFV), ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1191**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 30 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialiosios kontrolės reglamentas) ⁽²⁾, ypač į jo 22 straipsnio 3 dalį ir 52 straipsnį,

kadangi:

- (1) pomidorų vaisiaus rudųjų raukšlių virusas (ToBRFV) (toliau – nurodytasis kenkėjas) šiuo metu nėra įtrauktas į Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/2072 ⁽³⁾ pateiktus sąrašus kaip Sąjungos karantininis kenkėjas ar Sąjungos reguliuojamas nekarantininis kenkėjas. Tačiau jis atitinka Reglamento (ES) 2016/2031 I priedo 3 skirsnio 2 poskirsnyje nustatytus preliminaraus vertinimo, siekiant identifikuoti laikinai Sąjungos karantininiams kenkėjams priskirtinus kenkėjus, kuriems taikytinos laikinos priemonės, kaip nurodyta to reglamento 30 straipsnio 1 dalyje, kriterijus;
- (2) Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/1191 ⁽⁴⁾ nustatytos priemonės, kad į Sąjungą nepatektų ir joje neišplistų nurodytasis kenkėjas. To reglamento galiojimas baigiasi 2023 m. gegužės 31 d.;
- (3) po Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 priėmimo surinkta naujesnės mokslinės informacijos apie nurodytojo kenkėjo plitimą ir tyrimo metodus, o Komisijos tarnyboms atlikus auditą gauta grįžtamoji informacija apie nuostatų įgyvendinimą ir jų poveikį apsaugai nuo ligos plitimo. Todėl yra pagrįstas poreikis priimti naują aktą, kuriame būtų nustatytos išsamesnės priemonės nei tos, kurios nustatytos tame reglamente;
- (4) siekiant užtikrinti kuo iniciatyvesnį požiūrį į fitosanitarinę apsaugą, reikėtų nustatyti priemones, taikytinas tokiais atvejais, kai Sąjungos teritorijoje esantis asmuo įtaria arba sužino apie nurodytojo kenkėjo buvimą, ir priemones, susijusias su atitinkamu pranešimu kompetentingai institucijai bei veiksmais, kurių ji turi imtis;

⁽¹⁾ OL L 317, 2016 11 23, p. 4.

⁽²⁾ OL L 95, 2017 4 7, p. 1.

⁽³⁾ 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2072, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 690/2008 ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019 (OL L 319, 2019 12 10, p. 1).

⁽⁴⁾ 2020 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1191, kuriuo nustatomos priemonės, kuriomis siekiama neleisti pomidorų vaisiaus rudųjų raukšlių virusui (ToBRFV) patekti į Sąjungą ir joje išplisti, ir panaikinamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/1615 (OL L 262, 2020 8 12, p. 6).

- (5) jei valstybės narės teritorijoje oficialiai patvirtinamas nurodytojo kenkėjo buvimas, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija turėtų nustatyti nustatytų ribų vietovę, kad būtų užtikrintas to kenksmingo organizmo likvidavimas ir kad jis neišplistų į likusią Sąjungos teritorijos dalį. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tinkamiausio ir proporcingiausio požiūrio, turėtų būti priimtos kitokios ribų nustatymo taisyklės, taikomos tais atvejais, kai nurodytojo kenkėjo buvimas patvirtinamas fiziškai apsaugotose gamybos vietos dalyse, nes dėl tos apsaugos sumažėja fitosanitarinė rizika;
- (6) siekiant užtikrinti iniciatyvesnį požiūrį į Sąjungos teritorijos apsaugą nuo nurodytojo kenkėjo, valstybės narės turėtų kasmet atlikti tyrimus, siekdamas nustatyti, ar jų teritorijoje nėra nurodytojo kenkėjo;
- (7) turėtų būti nustatytos *Solanum lycopersicum* L. augalų bei jų hibridų ir *Capsicum* spp. augalų sėklų (toliau – nurodytosios sėklos), taip pat sodinti skirtų *Solanum lycopersicum* L. augalų bei jų hibridų ir *Capsicum* spp. augalų (toliau – nurodytieji sodinti skirti augalai), išskyrus nurodytąsias sėklas, vežimo Sąjungoje taisyklės, nes tos sėklos ir kiti sodinti skirti augalai yra labiausiai tikėtini nurodytojo kenkėjo šeiminkai ir jo plitimo šaltiniai;
- (8) tos taisyklės, kai tinkama, atsižvelgiant į augalo rūšį ir jo gamybą, turėtų apimti kenkėjų nebuvimą gamybos vietos dalyje, siuntų apžiūrą, mėginių ėmimą ir tyrimus, tinkamą siuntų tvarkymą ir motininiam augalam taikomas priemonės. Toks požiūris būtinas siekiant prisitaikyti prie kiekvieno nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų augalų gamybos ir vežimo atvejo techninių aplinkybių;
- (9) visų pirma kompetentinga institucija turėtų paimti visų nurodytųjų sėklų siuntų mėginius ir juos iširti, kad galėtų aptikti nurodytąjį kenkėją. Kompetentinga institucija arba profesionalus veiklos vykdytojas, priklausomai nuo to, kas taikytina, prieš tolesnį perdirbimą taip pat turėtų atlikti tų nurodytųjų sėklų tyrimus, kuriais turėtų būti nustatyta, kad jos neužkrėstos nurodytuoju kenkėju. Tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos teritoriją nuo nurodytojo kenkėjo, nes nurodytosios sėklos yra visų atitinkamų augalų gamybos pradinė medžiaga;
- (10) siekiant apsaugoti Sąjungos teritoriją nuo nurodytojo kenkėjo, turėtų būti nustatyti nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų įvežimo į Sąjungą iš trečiųjų šalių reikalavimai. Siekiant užtikrinti nediskriminacinį požiūrį, šie reikalavimai turėtų būti panašūs į tuos, kurie susiję su nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų vežimu Sąjungoje;
- (11) tų reikalavimų tikslinga netaikyti tų veislių nurodytosioms sėkloms ir nurodytiesiems augalams, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, nes su tais augalais susijusi atitinkama fitosanitarinė rizika sumažinama iki priimtino lygio. Valstybės narės turėtų Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikti reguliariai atnaujinamą tų atsparių veislių sąrašą;
- (12) siekiant užtikrinti veiksmingą oficialią nurodytojo kenkėjo įvežimo į Sąjungą kontrolę, kompetentinga institucija pirmojo įvežimo į Sąjungą pasienio kontrolės poste arba kontrolės punkte, kaip nurodyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/2123 ⁽⁹⁾, paima ir iširia ne mažiau kaip 20 % nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntų mėginius. Paimtų Izraelio kilmės nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntų mėginių ir atliktų tyrimų rodiklis turėtų būti atitinkamai 50 %, o Kinijos kilmės – 100 % dėl didesnio atvejų, kai nurodytasis kenkėjas aptinkamas tų trečiųjų šalių kilmės prekėse, skaičiaus;
- (13) siekiant suteikti pakankamai laiko trečiosioms šalims, kompetentingoms institucijoms ir profesionaliems veiklos vykdytojams prisitaikyti prie šio reglamento nuostatų, jis turėtų būti taikomas nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Dėl šios priežasties ir siekiant išvengti teisinių spragų Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 taikymas turėtų būti pratęstas nuo 2023 m. gegužės 31 d. iki 2023 m. rugpjūčio 31 d.;

⁽⁹⁾ 2019 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/2123, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 papildomas atvejų, kuriais tam tikrų prekių tapatumo ir fiziniai patikrinimai gali būti atliekami kontrolės punktuose, o dokumentų patikrinimai – toliau nuo pasienio kontrolės postų esančiose vietose, ir sąlygų, kuriomis jie gali būti atliekami, taisyklėmis (OL L 321, 2019 12 12, p. 64).

- (14) išsamus nurodytojo kenkėjo vertinimas dar neužbaigtas, kad būtų galima nustatyti jo keliamą riziką Sąjungos teritorijai. Dėl šios priežasties, kad tam vertinimui atlikti būtų pakankamai laiko, šis reglamentas turėtų būti taikomas iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- (15) siekiant skubiai sumažinti nurodytojo kenkėjo keliamą fitosanitarinę riziką, šio reglamento taisyklės turėtų būti pradėtos taikyti kuo greičiau. Todėl šis reglamentas turėtų įsigaliooti kitą dieną po jo paskelbimo;
- (16) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos priemonės, kad į Sąjungos teritoriją nepatektų ir joje neišplistų pomidorų vaisiaus rudųjų raukšlių virusas (ToBRFV).

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) nurodytasis kenkėjas – pomidorų vaisiaus rudųjų raukšlių virusas (angl. *Tomato brown rugose fruit virus*, ToBRFV);
- b) nurodytieji augalai – *Solanum lycopersicum* L. augalai bei jų hibridai ir *Capsicum* spp. augalai, išskyrus nurodytąsias sėklas ir nurodytuosius vaisius;
- c) nurodytieji sodinti skirti augalai – sodinti skirti *Solanum lycopersicum* L. augalai bei jų hibridai ir *Capsicum* spp. augalai, išskyrus nurodytąsias sėklas;
- d) nurodytosios sėklos – *Solanum lycopersicum* L. augalų bei jų hibridų ir *Capsicum* spp. augalų sėklos;
- e) nurodytieji vaisiai – *Solanum lycopersicum* L. augalų bei jų hibridų ir *Capsicum* spp. augalų vaisiai.

3 straipsnis

Su nurodytoju kenkėju susiję draudimai

Nurodytasis kenkėjas neįvežamas į Sąjungos teritoriją, nevežamas, nelaikomas, nedauginamas Sąjungos teritorijoje ir iš jos neišleidžiamas.

4 straipsnis

Priemonės, taikomos įtarus arba sužinojus apie nurodytojo kenkėjo buvimą

1. Bet kuris asmuo Sąjungos teritorijoje, sužinojęs apie nurodytojo kenkėjo buvimą arba įtariantis jo buvimą, nedelsdamas informuoja kompetentingą instituciją ir pateikia jai visą susijusią informaciją apie to kenkėjo buvimą arba įtariamą buvimą.
2. Gavusi tokią informaciją, kompetentinga institucija:
 - a) nedelsdama užregistruoja pateiktą informaciją;
 - b) imasi visų būtinų priemonių, kad patvirtintų ar paneigtų nurodytojo kenkėjo buvimą arba įtariamą buvimą;

- c) užtikrina, kad bet kuris asmuo, turintis nurodytųjų augalų, nurodytųjų sėklų ar nurodytųjų vaisių, kurie gali būti užkrėsti jo kontroliuojamu nurodytuoju kenkėju, būtų nedelsiant informuojamas apie:
- nurodytojo kenkėjo buvimą arba įtariamą buvimą ir
 - galimą riziką, susijusią su nurodytuoju kenkėju, ir priemones, kurių reikia imtis.

5 straipsnis

Nurodytojo kenkėjo buvimą tyrimai

- Kompetentingos institucijos kasmet atlieka tyrimus siekdamas nustatyti, ar nurodytasis kenkėjas yra jų teritorijoje.
- Tie tyrimai:
 - apima mėginių ėmimą ir tyrimus, kaip nustatyta priede, ir
 - yra grindžiami:
 - įvertinta nurodytojo kenkėjo patekimo į valstybę narę ir išplitimo joje rizika ir
 - aiškiais mokslo ir technikos principais, atsižvelgiant į galimybę aptikti nurodytąjį kenkėją.
- Iki kiekvienų metų balandžio 30 d. kiekviena valstybė narė praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms praėjusiais kalendoriniais metais atliktų tyrimų rezultatus.

6 straipsnis

Priemonės, taikomos patvirtinus nurodytojo kenkėjo buvimą

1. Jei valstybės narės teritorijoje oficialiai patvirtinamas nurodytojo kenkėjo buvimas, atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų priemonių nurodytajam kenkėjui sunaikinti pagal Reglamento (ES) 2016/2031 17 straipsnį.

Ta kompetentinga institucija imasi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų priemonių, nebent nurodytasis kenkėjas atitinka Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas.

2 ir 3 dalyse nustatytos priemonės netaikomos nurodytiesiems tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, sodinti skirtiems augalams. Valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia reguliariai atnaujinamą tų atsparių veislių sąrašą.

- Kompetentinga institucija nedelsdama nustato šią nustatytų ribų vietovę:
 - jei nurodytasis kenkėjas aptinkamas fiziškai apsaugotose gamybos vietose dalyse, į nustatytų ribų vietovę įtraukiama bent gamybos vietos dalis, kurioje buvo aptiktas nurodytasis kenkėjas;
 - jei nurodytasis kenkėjas aptinkamas gamybos vietos dalyse, nenurodytose a punkte, į nustatytų ribų vietovę įtraukiama:
 - užkrėsta zona, įskaitant bent gamybos vietos dalį, kurioje buvo aptiktas nurodytasis kenkėjas;
 - bent 30 m spinduliu aplink užkrėstą zoną esanti buferinė zona.
- Oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, nustatytų ribų vietovėje kompetentinga institucija arba profesionalus veiklos vykdytojas:
 - gamybos vietos dalyse, kuriose auginami nurodytieji sodinti skirti augalai arba nurodytosios sėklos:
 - nedelsdamas pašalina ir sunaikina visas užkrėstas nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntas ir, kai taikytina, jų auginimo terpę ir iš tų siuntų gautas nurodytąsias sėklas. Jos pašalinamos ir sunaikinamos taip, kad nekiltų rizika, jog nurodytasis kenkėjas išplis;

- ii) darbuotojams, gamybos vietos dalyse naudojamai infrastruktūrai, įrankiams ir mašinoms, medžiagoms ir transporto priemonėms taiko specialiąsias higienos priemones, kad nurodytasis kenkėjas neplistų į kitas gamybos vietos dalyje esančias siuntas ir tarp paeiliui auginamų nurodytųjų augalų pasėlių arba į kitas gamybos vietos dalis;
 - iii) bent derliaus nuėmimo pabaigoje sunaikina arba apdoroja auginimo terpę taip, kad nekiltų atpažintina rizika, jog nurodytasis kenkėjas išplis;
- b) gamybos vietos dalyse, kuriose auginami nurodytieji vaisiai:
- i) bent derliaus nuėmimo pabaigoje pašalina iš gamybos vietos dalių ir sunaikina visus užkrėstus nurodytuosius augalus. Jie pašalinami taip, kad nekiltų atpažintina rizika, jog nurodytasis kenkėjas išplis;
 - ii) darbuotojams, gamybos vietos dalyse naudojamai infrastruktūrai, įrankiams ir mašinoms, vaisiams pakuoti ir vežti naudojamoms medžiagoms ir transporto priemonėms taiko specialiąsias higienos priemones, kad nurodytasis kenkėjas neplistų tarp paeiliui auginamų nurodytųjų augalų pasėlių arba į kitas gamybos vietos dalis;
 - iii) bent derliaus nuėmimo pabaigoje sunaikina arba apdoroja auginimo terpę taip, kad nekiltų atpažintina rizika, jog nurodytasis kenkėjas išplis.

7 straipsnis

Nurodytųjų sodinti skirtų augalų vežimas Sąjungoje

1. Nurodytieji sodinti skirti augalai Sąjungoje gali būti vežami tik su augalo pasu, išduodamu atitinkamai kompetentingai institucijai ar profesionaliam veiklos vykdytojui padarius išvadą, kad tenkinamos visos šios sąlygos:
- a) nurodytieji sodinti skirti augalai yra kilę iš nurodytųjų sėklų, atitinkančių 8 ir 10 straipsniuose nustatytus reikalavimus;
 - b) nurodytieji sodinti skirti augalai buvo išauginti gamybos vietos dalyje, kurioje nurodytasis kenkėjas, kaip žinoma, neaptinkamas, remiantis tinkamu laiku tam kenkėjui aptikti atliktomis oficialiomis patikromis;
 - c) kompetentinga institucija paėmė nurodytųjų sodinti skirtų augalų, turinčių nurodytojo kenkėjo požymių, mėginius ir juos ištyrė, ir šie tyrimai parodė, kad tie augalai neužkrėsti nurodytuoju kenkėju;
 - d) nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntos buvo laikomos atskirai nuo kitų nurodytųjų augalų siuntų taikant atitinkamas higienos priemones.

Šioje dalyje nurodyti mėginiai tyrimams atlikti imami priede nustatyta tvarka.

2. 1 dalyje nustatytos augalo paso išdavimo sąlygos netaikomos nurodytiesiems tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, sodinti skirtiems augalams. Valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia reguliariai atnaujinamą tų atsparių veislių sąrašą.

8 straipsnis

Nurodytųjų sėklų vežimas Sąjungoje

1. Nurodytosios sėklos Sąjungoje gali būti vežamos tik su augalo pasu, išduodamu atitinkamai kompetentingai institucijai ar profesionaliam veiklos vykdytojui padarius išvadą, kad tenkinamos šios sąlygos:
- a) nurodytųjų sėklų motininiai augalai buvo išauginti gamybos vietos dalyje, kurioje nurodytasis kenkėjas, kaip žinoma, neaptinkamas, remiantis tinkamu laiku tam kenkėjui aptikti atliktomis oficialiomis patikromis;

- b) jei tai nurodytųjų sėklų siunta, kurią sudaro sėklos, gautos iš daugiau kaip 30 motininių augalų, kompetentinga institucija prieš perdirbimą priede nustatyta tvarka paėmė tos nurodytųjų sėklų siuntos mėginius ir atliko tyrimus, siekdama nustatyti, ar joje nėra nurodytojo kenkėjo, arba profesionalūs veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, paėmė tos siuntos mėginius ir atliko tyrimus, kuriais nustatyta, kad ji neužkrėsta nurodytuoju kenkėju. Kompetentingai institucijai pranešama, jei nurodytasis kenkėjas buvo aptiktas, o užkrėstos nurodytųjų sėklų partijos negali būti vežamos Sąjungos teritorijoje;
- c) jei tai nurodytųjų sėklų siunta, kurią sudaro sėklos, gautos iš ne daugiau kaip 30 motininių augalų, kompetentinga institucija priede nustatyta tvarka paėmė mėginius ir atliko tyrimus, siekdama nustatyti, ar toje siuntoje nėra nurodytojo kenkėjo, arba profesionalūs veiklos vykdytojai, oficialiai prižiūrint kompetentingai institucijai, paėmė nurodytųjų sėklų arba kiekvieno tų nurodytųjų sėklų motininio augalo mėginius ir atliko tyrimus. Atlikus tuos tyrimus nustatyta, kad nurodytosios sėklos arba motininiai augalai nėra užkrėsti nurodytuoju kenkėju. Kompetentingai institucijai pranešama, jei nurodytasis kenkėjas buvo aptiktas, o nurodytųjų sėklų partijos, kurias sudaro sėklos, gautos iš užkrėstų motininių augalų, negali būti vežamos Sąjungos teritorijoje;
- d) įtarus nurodytojo kenkėjo buvimą, tuos mėginius paima ir tyrimus atlieka tik kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) 2016/2031 87 straipsnio 3 dalies c punktą;
- e) visų nurodytųjų sėklų siuntų kilmė registruojama ir patvirtinama dokumentais.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies a, b, c ir d punktų, nurodytosios sėklos, kurios buvo surinktos iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. ir dėl kurių atitinkama kompetentinga institucija arba profesionalus veiklos vykdytojas, prieš pirmą kartą jas vežant Sąjungos viduje, nustatė, kad jos atitinka Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 reikalavimus, gali būti vežamos Sąjungoje su augalo pasu, kuriuo patvirtinama atitiktis tiems reikalavimams.

3. Nurodytųjų sėklų siuntos, kurios pirmą kartą Sąjungos viduje vežamos po 2021 m. balandžio 1 d. ir kurios buvo iširtos iki 2020 m. rugsėjo 30 d. taikant imunofermentinės analizės (IFA) metodą, turėtų būti dar kartą tiriamos taikant kitą nei IFA metodą, kaip nurodyta priedo 3 punkte.

4. Mėginiai imami ir jų tyrimai atliekami priede nustatyta tvarka.

5. 1 ir 2 dalyse nustatytos augalo paso išdavimo sąlygos netaikomos nurodytosioms tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalų sėkloms. Valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia reguliariai atnaujinamą tų atsparių veislių sąrašą.

9 straipsnis

Nurodytųjų sodinti skirtų augalų įvežimas į Sąjungą

1. Nurodytieji trečiųjų šalių kilmės sodinti skirti augalai, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalus, gali būti įvežami į Sąjungą tik tuo atveju, jei prie jų pridedamas fitosanitarinis sertifikatas, kurio skiltyje „Papildoma deklaracija“ nurodomi šie duomenys:

- a) oficialus patvirtinimas, kad nurodytieji sodinti skirti augalai yra kilę iš sėklų, atitinkančių 10 straipsnyje nustatytus reikalavimus;
- b) oficialus patvirtinimas, kad nurodytieji sodinti skirti augalai buvo išauginti gamybos vietos dalyje, kurią užregistravo ir prižiūri kilmės valstybės nacionalinė augalų apsaugos organizacija ir kurioje nurodytasis kenkėjas, kaip žinoma, neaptinkamas, remiantis tinkamu laiku tam kenkėjui aptikti atliktomis oficialiomis patikromis, paimtais mėginiais ir jų tyrimais;
- c) registruotos gamybos vietos dalies pavadinimas.

2. Nurodytieji trečiųjų šalių kilmės tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, sodinti skirti augalai gali būti įvežami į Sąjungą tik tuo atveju, jei prie jų pridedamas fitosanitarinis sertifikatas, kurio skiltyje „Papildoma deklaracija“ patvirtinamas šis atsparumas.

10 straipsnis

Nurodytųjų sėklų įvežimas į Sąjungą

1. Nurodytosios trečiųjų šalių kilmės sėklos, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalų sėklas, gali būti įvežamos į Sąjungą tik tuo atveju, jei prie jų pridamas fitosanitarinis sertifikatas, kurio skiltyje „Papildoma deklaracija“ nurodomi visi šie duomenys:

a) oficialus patvirtinimas, kad įvykdytos visos šios sąlygos:

- i) atitinkamų nurodytųjų sėklų motininiai augalai buvo išauginti gamybos vietos dalyje, kurioje nurodytasis kenkėjas, kaip žinoma, neaptinkamas, remiantis tinkamu laiku tam kenkėjui aptikti atliktomis oficialiomis patikromis;
- ii) jei tai nurodytųjų sėklių siunta, kurią sudaro sėklos, gautos iš daugiau kaip 30 motininių augalų, prieš perdirbimą priede nustatyta tvarka buvo oficialiai paimti tos nurodytųjų sėklų siuntos mėginiai ir nurodytajam kenkėjui aptikti buvo atlikti tyrimai, kuriais nustatyta, kad siunta neužkrėsta nurodytuoju kenkėju;
- iii) jei tai nurodytųjų sėklų siunta, kurią sudaro sėklos, gautos iš ne daugiau kaip 30 motininių augalų, priede nustatyta tvarka buvo paimti nurodytųjų sėklų arba kiekvieno atskiros tų nurodytųjų sėklų motininio augalo mėginiai ir atlikti jų tyrimai. Atlikus tuos tyrimus nustatyta, kad nurodytosios sėklos arba motininiai augalai nėra užkrėsti nurodytuoju kenkėju;

b) informacija, kuria užtikrinamas motininių augalų gamybos vietos dalies atsekamumas.

2. Nurodytosios trečiųjų šalių kilmės tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalų sėklos gali būti įvežamos į Sąjungą tik tuo atveju, jei prie jų pridamas fitosanitarinis sertifikatas, kurio skiltyje „Papildoma deklaracija“ patvirtinamas šis atsparumas.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies a punkto, nurodytosios sėklos, kurios buvo surinktos iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. ir kurios, kaip nustatyta prieš įvežant jas į Sąjungą, atitinka Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 reikalavimus, gali būti įvežamos į Sąjungos teritoriją, jei prie jų pridamas fitosanitarinis sertifikatas, kurio skiltyje „Papildoma deklaracija“ pateikiamas šis patvirtinimas: „Šios sėklos buvo surinktos iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. Nustatyta, kad jos atitinka Reglamento (ES) 2020/1191 reikalavimus.“

11 straipsnis

Oficialios patikros įvežant į Sąjungą

Kompetentinga institucija pirmojo įvežimo į Sąjungą pasienio kontrolės poste arba Deleguotojo reglamento (ES) 2019/2123 2 straipsnyje nurodytame kontrolės punkte šio reglamento priede nustatyta tvarka paima ir ištiria ne mažiau kaip 20 % nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntų mėginius.

Paimtų Izraelio kilmės nurodytųjų sėklų ir nurodytųjų sodinti skirtų augalų siuntų mėginių ir atliktų tyrimų rodiklis yra atitinkamai 50 %, o Kinijos kilmės – 100 %.

12 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 pakeitimas

Įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1191 12 straipsnyje data „2023 m. gegužės 31 d.“ pakeičiama data „2023 m. rugpjūčio 31 d.“.

*13 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymo data**

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. gegužės 25 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

1. Nurodytųjų sėklų, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalų sėklas, mėginių ėmimo schemas

Sėklų mėginiai tyrimams atlikti imami pagal šias mėginių ėmimo schemas, atsižvelgiant į sėklų siuntas, kurios nurodytos atitinkamose Tarptautinio fitosanitarijos priemonių standarto Nr. 31 „Siuntų mėginių ėmimo metodikos“ (ISPM31) lentelėse:

- a) jei sėklų siuntą sudaro sėklos, gautos iš ne daugiau kaip 30 motininių augalų:
 - taikoma hipergeometrinė mėginių ėmimo schema, pagal kurią 95 % patikimumu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra ne mažiau nei 10 %, arba
 - tiriamas kiekvienas sėklų siuntos motininis augalas;
- b) jei sėklų siuntą sudaro ne daugiau kaip 3 000 sėklų, taikoma hipergeometrinė mėginių ėmimo schema, pagal kurią 95 % patikimumu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra ne mažiau nei 10 %;
- c) jei sėklų siuntą sudaro daugiau kaip 3 000, bet ne daugiau kaip 30 000 sėklų, taikoma mėginių ėmimo schema, pagal kurią 95 % patikimumu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra ne mažiau nei 1 %;
- d) jei sėklų siuntą sudaro daugiau kaip 30 000 sėklų, taikoma mėginių ėmimo schema, pagal kurią 95 % patikimumu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra ne mažiau nei 0,1 %.

Taikant polimerazės grandininės reakcijos (PGR) metodus, mėginių dalis sudaro ne daugiau kaip 1 000 sėklų.

2. Nurodytųjų augalų, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalus, mėginių ėmimo schemas

- a) Tų nurodytųjų augalų atveju, kai taikytina, iš kiekvienos gamybos vietos dalies ir kiekvienos veislės paaimamas bent vienas mėginys, kurį sudaro ne daugiau kaip 200 jaunų augalų lapų nuo augalų viršaus arba vaisių taurėlapių.
- b) Užkrėtimo požymių turinčių augalų atveju mėginiai tyrimams atlikti imami ne mažiau kaip iš 3 užkrėtimo požymių turinčių lapų.
- c) Motininių augalų tyrimams atlikti atitinkamai imami jauni lapai nuo augalų viršaus arba vaisių taurėlapiai.

3. Tyrimų metodai, taikomi siekiant aptikti nurodytąjį kenkėją ant sėklų, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalų sėklas, ir jį identifikuoti

Nurodytasis kenkėjas ant nurodytųjų sėklų aptinkamas taikant vieną iš šių tyrimų metodų:

- tikrą laiką AT-PGR naudojant Tarptautinės sėklų tyrimo asociacijos protokole (2020) ⁽¹⁾ aprašytus pradmenis ir zondus,
- tikrą laiką AT-PGR naudojant W. Menzel ir S. Winter (2021) ⁽²⁾ nurodytus pradmenis ir zondus,
- tikrą laiką AT-PGR naudojant J. M. Bernabé-Orts *et al.* (2021) ⁽³⁾ nurodytus pradmenis ir zondus.

Jeigu aptikimo tyrimo rezultatas teigiamas, kenkėjui identifikuoti, naudojant tą patį mėginį, bus atliktas antras tyrimas taikant vieną iš pirmiau išvardytų tikrą laiką AT-PGR metodų, kuris skiriasi nuo taikyto kenkėjui aptikti. Jeigu kenkėjo aptikimo ant apvilktų sėklų ir jo identifikavimo tyrimų rezultatai yra nenuoseklūs, sėklų apvalkalas, jei taikytina, pašalinamas ir sėklos ištiriamos pakartotinai.

⁽¹⁾ ISF (2020) *Detection of Infectious Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) in Tomato and Pepper Seed*. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version 1.5, upload 29/03/2023.

⁽²⁾ Menzel, W. & Winter, S. (2021). *Identification of novel and known tobamoviruses in tomato and other solanaceous crops using a new pair of generic primers and development of a specific RT-qPCR for ToBRFV*. *Acta Horticulturae* 1316, p. 143–148.

⁽³⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021) *New Resources for the Specific and Sensitive Detection of the Emerging Tomato Brown Rugose Fruit Virus*. *Viruses* 13, 1680.

4. Tyrimų metodai, taikomi siekiant aptikti nurodytąjį kenkėją ant nurodytųjų augalų, išskyrus tų veislių, kurios, kaip žinoma, yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalus, ir ant nurodytųjų vaisių ir jų identifikuoti

Nurodytasis kenkėjas ant nurodytųjų augalų, išskyrus nurodytuosius tų veislių, kurios, kaip žinoma yra atsparios nurodytajam kenkėjui, augalus, ir ant nurodytųjų vaisių aptinkamas taikant vieną iš šių tyrimų metodų:

- IFA – tik tiriant užkrėtimo požymių turinčią medžiagą,
- įprastą AT-PGR naudojant R. Alkowni *et al.* (2019) ⁽⁴⁾ nurodytus pradmenis,
- įprastą AT-PGR naudojant J. Rodríguez-Mendoza *et al.* (2019) ⁽⁵⁾ nurodytus pradmenis,
- tikralaikę AT-PGR naudojant Tarptautinės sėklų tyrimo asociacijos protokole (2020) ⁽⁶⁾ aprašytus pradmenis ir zondus,
- tikralaikę AT-PGR naudojant W. Menzel ir S. Winter (2021) ⁽⁷⁾ nurodytus pradmenis ir zondus,
- tikralaikę AT-PGR naudojant J. M. Bernabé-Orts *et al.* (2021) ⁽⁸⁾ nurodytus pradmenis ir zondus.

Jeigu aptikimo tyrimo rezultatas teigiamas, kenkėjui identifikuoti, naudojant tą patį mėginį, bus atliktas antras tyrimas taikant vieną iš pirmiau išvardytų AT-PGR metodų, kuris skiriasi nuo taikyto kenkėjui aptikti.

⁽⁴⁾ Alkowni, R., Alabdallah, O., Fadda, Z. (2019) *Molecular identification of tomato brown rugose fruit virus in tomato in Palestine*. *Journal of Plant Pathology* 101(3), p. 719–723.

⁽⁵⁾ Rodríguez-Mendoza, J., García-Avila, C.J., López-Buenfil, J.A., Araujo-Ruiz, K., Quezada, A., Cambrón-Crisantos, J.M., Ochoa-Martínez, D.L. (2019) *Identification of Tomato brown rugose fruit virus by RT-PCR from a coding region or replicase*. *Mexican Journal of Phytopathology* 37(2), p. 346–356.

⁽⁶⁾ ISF (2020) *Detection of Infectious Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) in Tomato and Pepper Seed*. <https://worldseed.org/our-work/seed-health/ishi-methods/>, version1.5, upload 29/03/2023.

⁽⁷⁾ Menzel, W. & Winter, S. (2021). *Identification of novel and known tobamoviruses in tomato and other solanaceous crops using a new pair of generic primers and development of a specific RT- qPCR for ToBRFV*. *Acta Horticulturae* 1316, p. 143–148.

⁽⁸⁾ Bernabé-Orts, J.M., Torre, C., Méndez-López, E., Hernando, Y., Aranda, M.A. (2021) *New Resources for the Specific and Sensitive Detection of the Emerging Tomato Brown Rugose Fruit Virus*. *Viruses* 13, 1680.